

ПРОГРАМА

за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвимите групи
за периода 2023/2024 – 2024/2025 учебна година

Анализ на ситуацията

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в ЗПУО отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяването им, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията, и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече - с участието на самите деца.

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в училището, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Референтни документи

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Анализ на ситуацията

Законът за предучилищното и училищно образование определя четири групи деца, които са разпознати с потребности от допълнителна работа, поради специфики на тяхното развитие: деца в риск, деца със специални образователни потребности, деца с таланти, и деца с хронични заболявания.

Уязвими групи в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Децата от рисковите групи са приблизително 100 % от общия брой ученици в училището.

Наличието им е предизвикателство пред учителите, което неизбежно води до разместване на педагогическите практики в класната стая и създаване на нова обучителна ситуация за намиране на начини за учене и напредък за всяко дете.

Настоящата програма се основава на следните ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ:

Всяко дете има право на равен достъп до образование

Всяко дете е уникална личност със своите качества, интереси, способности и образователни потребности.

Всяко дете има право на обучение, насочено към неговите потребности.

Всяко дете със специални образователни потребности има право да се обучава по индивидуална образователна програма, съобразена с неговите възможности.

Определяне на срок и конкретни отговорности, контрол и отчетност по изпълнението му

ФАКТОРИ ЗАВИСЕЩИ ОТ УЧИЛИЩЕТО

Изграждане на позитивен организационен климат

Утвърждаване на позитивна дисциплина

Развитие на училищна общност.

Организиране на училищната среда около детето,

Развитие на всички услуги, които представляват базисни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите дейности

ОСНОВНА ЦЕЛ

Изграждане на приобщаваща училищна среда, чрез разумно разпределение и използване на ресурсите, така че всяко дете и възрастен, ангажирани в образователния процес, да се чувстват добре дошли в своето училище.

ЗАДАЧИ

1. Обучение и квалификация на педагогическия персонал
2. Привличане на експерти за оценката на потребностите и за последващата работа с детето
3. Внедряване на училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистирание, библиотека и др., които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в училището, и от неспециализираният персонал.
4. Сформиране на Координиращ екип на училището за организиране на допълнителната подкрепа
5. Разработване на система за насочване на децата и учениците към координиращия екип, вкл. график за провеждане на екипните срещи, съхраняването на информацията и документацията на децата
6. Създаване на училищна процедура за обобщаване на информацията за децата.
7. Описване на процедури за обсъждане на ситуации на деца с трудно поведение, за които детската градина и училището се нуждаят от допълнителна консултация
8. Въвеждане на функция свързана с осъществяване на връзката между училището и семейството на детето.
9. Развиване на култура на ценене и приемане на различието през отношенията, позитивен психологически климат и задава модела на отношения.
10. Създаването на гъвкави модели и начини на работа базирани на интердисциплинарно участие, екип и споделени отговорности.
11. Провеждане на регулярни екипни срещи, на които учителите да споделят свои практики, казуси и предизвикателства, на които заедно да търсят решения.
12. Координирано и систематично участие на всички заинтересовани страни от училищната общност в четирите основни области - училищно управление, педагогически практики, детска закрила и партньорство с родителите.

ДЕЙНОСТИ НА НИВО УЧИЛИЩЕ ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ „Св. Паисий Хилендарски” се назначава училищен психолог, който се определя за координатор и изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа на децата в подготвителна група и учениците от първи до седми включва дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование и

- ☞ Кариерното ориентиране, провеждано от училищен психолог
- ☞ Осъществяване на различни дейности на училищна библиотека, ръководена от определен за целта служител.
- ☞ Реализиране на училищния празничен календар и други различни извън училищни мероприятия и дейности в ЧК, която чрез представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.
- ☞ Морални и материални награди, описани в ПДУ

Общата подкрепа се осъществява от екип, ръководен от координатора.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик.

Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси.

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от училището.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- ☞ - деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- ☞ - деца с хронични заболявания
- ☞ - деца в риск

Допълнителната подкрепа включва дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование:

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча **допълнителна подкрепа**, но родителите откажат, директора на училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към Д „СП” Казанлък с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. Програмата трябва да следва интересите на детето, но също така тя трябва да бъде съобразена с учебната програма на класа или е създадена специално за конкретното дете; може да включва някои от задължителните теми по съответния учебен предмет, но може да бъде допълнена, адаптирана или направена по мярка на детето, така че да му осигури равностоен обучителен опит като този на неговите връстници.

I. Осъществяване на обща подкрепа за развитие на детето от ПГ до завършване на основно образование.

На нивото на класната стая общата подкрепа се осъществява от учителя. Той управлява процеса чрез въвеждане на начини за работа, адаптиране на учебни форми и съдържания в класната стая като диференцира подходи към различните обучителни нужди на децата и учениците. По този начин на нивото на класната стая се прилага обща подкрепа за всички деца като се разграничават отделни деца или групи в зависимост от напредъка. Диференцираният подход на учителя осигурява възможност за участие и приобщаване на разнообразието от индивидуалности.

На нивото на класната стая, общата подкрепа е адресирана към онези първи прояви на затрудненията пред ученето, научаването и участието на децата, които с малко помощ могат да се преодолеят; или е насочена към ранно откриване на дарбите. На това поле се пораждаат обучителните отношения и се откриват възможни начини на преподаване и учене, така че всяко дете да бъде прието, да постига напредък и да може да участва.

1. Превенция и навременно разпознаване на трудности в ученето при децата и учениците и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата. Задача на учителя е да систематизира наличната информация за детето (портфолио, тест за училищна готовност, входно ниво, текущи оценки, наблюдение).
2. Като се основава на систематизирана информация, учителят организира консултациите си, часовете по интереси, допълнителното обучение, целенасочено.
3. Планира и организира допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и учат – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза.
4. Открива точките на включване на всяко дете в ученето, събуждането и поддържането на желанието на детето да знае и изследва, и в намирането на решения за активното му участие.

II. Осъществяване на допълнителна подкрепа за развитие на детето.

Смисълът на допълнителната подкрепа е да се осигури допълнителен и различен ресурс, а за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма - начин за достойно преживяване за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности.

Основна функция на допълнителната подкрепа са отговорите към различни индивидуални потребности за обучение, които изискват включване на разнообразни ресурси във и извън детската градина и училището. Те се реализират на базата на оценените образователни потребности и образователния маршрут за всяко дете и ученик с нужда от допълнителна подкрепа за личностно развитие.

1. Задачата на учителя, не сам, а заедно с екипа на детето, с детето и с родителите, е да индивидуализира учебната програма и да персонализира начините и форми на обучение. За тази цел учителят и екипът на детето са в непрекъсната комуникация, обсъждат и споделят напредъка на детето, предизвикателствата в работата си и заедно намират начини за включване в самостоятелна дейност и учене там, където е детето.

2. Учителят работи в екип със специалисти: психолог, логопед, ресурсен учител, рехабилитатор, терапевти, както и с помощници: помощник учител, придружител във или извън детската градина и училището. Споделена ценност между всички е че всяко дете и ученик е способно да бъде обучаван, без значение на неговите възможности.

УЧЕНИЦИ :

Възможността децата да изкажат мнението си е гаранция за това, че възрастните няма да предприемат действия в името на детето, без да са чули какво мисли самото то. Участието на децата се променя с възрастта, но дори и по-малките ученици могат да бъдат консултирани, като за целта могат да се използват креативни техники – рисуване, игри, музика.

РОДИТЕЛИТЕ

Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата. Дали ще участват активно или пасивно в общата подкрепа, зависи от самите родители. Те са желан от училището партньор, защото са носители на важна информация и на различна гледна точка за детето, а също така, защото за тях, както и за училището е важно детето да се развива и да се чувства добре. Родителите могат да получат, но и да дадат информация и опит, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето. Необходимо е училището и детската градина да положат усилия да изградят връзката с родителите и постоянно да поддържат тяхното участие като основен партньор.

- **Участие на родителски общности**

Родителите участват в обсъжданията на екипа за детето, при оценката на потребностите му и във вземането на решения за неговото обучение. Важно е те да предоставят своята гледна точка за детето, а така също и всяка документация, която може да бъде от полза за по-доброто разбиране на потребностите на детето. Родителите имат право на достъп до цялата документация по време на всички етапи на оценката на потребностите. При несъгласие с оценката, направена в училището или детската градина, родителят би могъл да се обърне към Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование.

Родители на деца с и без увреждания – активно се включват и участват в процеса на вземане и изпълнение на решения по повод образованието и обучението на деца с увреждания на територията на общината, тяхното информиране и мотивиране се случва с помощта на НПО

РАБОТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

- Участие на местната власт в осъществяване на политиката по осигуряване на подкрепяща среда за децата
- Участие на НПО и разширяване на публично-частното партньорство в решаване на проблемите на образованието, които съществуват в местната общност. НПО – осигуряват информация, литература и обучения за проблема в европейски и световен мащаб, подпомагат изработката и реализацията на проекти, свързани с интегрираното образование, популяризират дейности и местен опит в собствени публикации, издания и местни медии, подпомагат снабдяването на училища с дидактически материали за осигуряване на интеграционния процес, консултират семейства на деца със специални потребности, предоставят други услуги за подпомагане на интегрираното образование, инициират и участват в дейности за създаване и промяна на нормативни актове на местно, а при необходимост – и на национално ниво, мотивират и информират заинтересовани страни в процеса на приобщаващо образование, участват в застъпнически кампании по повод осъществяването и гарантирането на права в сферата на уврежданията

ФИНАНСИРАНЕ

Основният източник на финансиране на дейностите в изпълнение на Програмата е делегирания бюджет на училището. Най-големият допълнителен източник за финансиране

на тези политики ще бъдат Структурните фондове на ЕС, чрез съответните Оперативни програми

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В контекста на ЗПУО са включени всички дейности и форми на подпомагане, които да се предлагат на децата и учениците, за да могат да бъдат приобщени, да не прекъсват и да завършат своето образование. Това са дейности и форми, които са основани на ценностите за личностното развитие и приобщаващо образование: подкрепа за личностно развитие, Чрез тези дейности се гарантира да се достигне детето и да бъде подкрепено то в ученето, научаването, участието и разгръщането на неговия потенциал.

Повишена и ясно изразена социализиращата роля на детската градина и училището

Навлизането на различен персонал в училище като училищния психолог, логопед, ресурсен учител и други специалисти.

Промяна на училищния модел на грижа за деца със СОП и деца в риск

Постигане на промяна на нагласи на местната общност в подкрепа на приобщаващото образование

Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в

Екипната работа е основното организационно средство за извършване на процеса по разпознаване на доминиращите фактори, оценката на образователните потребности, изготвянето на плана за подкрепа, модифицирането на учебната програма, учебния план, учебните форми и методите на преподаване. Екипът е на детето, но той е необходим на учителя, за да може да се справи.

В училището има изградена подкрепяща среда, която включва:

1. специални учебно-технически средства и апаратура, дидактически материали, учебни помагала и други;
2. индивидуални образователни програми;
3. Участие в културни прояви и развлечения;
4. Обучен персонал на организиране на занятия за спорт, развлечения, туризъм, култура и други за общуване с децата от уязвимите групи и техните родители;

Дейностите по изграждане на подкрепяща среда подлежат на развитие и са насочени към:

1. Осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно изискванията на нормативните документи в тази област;
2. Осигуряване на екипи от специалисти, в които в зависимост от потребностите на децата и учениците

Училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвимите групи е приета на заседание на Педагогически съвет с протокол № 9 от 12.09.2023 г.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА
През 2023/2024 година

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	преподавател, психолог	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	текущ	завеждащ библиотека,	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	15.09	учители	
Представяне на дейностите по интереси на вниманието на ученици и родители	15.10	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 7	01.12,01.05	кариерен консултант	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководител, учители, логопед, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, учители, психолог	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	Три сесии	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания	целогодишно,	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКППУ, директор	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	